

23.01.2020

PVHSMK HENKILÖSTÖALA 105 - PE KUNNIA- JA ANSIOMERKKIEN KANTAMINEN

Normikokoelman lyhenne

PVHSMK-PE

Peruste

Laki puolustusvoimista 11.5.2007/551 45 § 4 mom.

PEKANSLIA asiakirja HN706/7.2.2018 Pääesikunnan työjärjestys, luku 5.2

Asiaan liittyvä lainsäädäntö ja muut normit

Asetus Vapaudenristin ritarikunnasta 550/1944

Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan ohjesääntö 16.5.1919

Asetus Suomen Leijonan ritarikunnan perustamisesta 747/1942

Asetus sotilasansiomitalista 837/1977

Asetus valtion virka-ansiomerkistä 166/1961

Asetus väestönsuojelutyöstä annettavasta ansiomitalista 584/1940

Asevelvollisuuslaki 28.12.2007/1438

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnat - Kunniamerkkiopas 2019

Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikunnat - Pienois-kunniamerkit ja niiden käyttö 2015

PVM HPALV 001 - PELOGOS - Sotilas- ja virkapuvut puolustusvoimissa HK904/4.12.2014

PVHSM HPALV 002 - Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset HP974/18.12.2019

PVHSM HENKILÖSTÖALA 038 - Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset HL324/6.3.2015

PVHSMK - PEHENKOS 106 - Palkitseminen kunniamerkeillä ja ansiomitaleilla HQ70/24.1.2020.

- Voimassaoloaika** Asiakirjan päiväyksestä alkaen
Sotilas- ja virkapuvuissa voidaan kuitenkin kantaa korvattavan normin HI404 mukaisia kunnia- ja ansiomitaleita 31.5.2020 asti.
- Laatija** Pääesikunta Henkilöstöosasto
- Lisätietoja antaa** Pääesikunnan henkilöstöosasto, Komento- ja sotilasmusiikkisektorin osastoesiupseeri
- Kumooa** PVMK - PE Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen HI404/26.4.2012
- Säilytys** Sähköinen arkistointi
- PVAH-järjestelmä / Pv PANOS

Normin muutoshistoria

Versio	Pvm	Asiakirjanro	Muutos	Laatija
1.0		HQ69	Alkuperäinen	Marko Maaluoto

Sisällys

PVHSMK HENKILÖSTÖALA 105 - PE KUNNIA- JA ANSIOMERKKIEN KANTAMINEN	1
1 Yleistä	4
2 Kannettavat kunnia- ja ansiomerkit	4
2.1 Viralliset kotimaiset kunniamerkit	4
2.2 Puoliviralliset kunniamerkit	5
2.3 Maanpuolustusjärjestöjen ansiomerkit	5
2.4 Kansainvälisten järjestöjen mitalit	6
2.5 Ulkomaiset kunnia- ja ansiomerkit	6
2.6 Joukko-osasto- ja perinneristit	7
3 Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen sotilas- ja virkapuvuissa	7
3.1 Paraatipuku	7
3.1.1 Paraatipuku m/58, m/51 ja m/30	7
3.1.2 Maastopuku paraatipukuna	9
3.2 Juhlapuku	9
3.3 Pieni juhlapuku	10
3.4 Palveluspuku	10
3.5 Kevyt palveluspuku	11
3.6 Varusmiesten loma- ja paraatipuku	11
4 Kunnia- ja ansiomerkkien käyttö eräissä tilanteissa	11
4.1 Kunnia- ja ansiomerkin kantaminen myöntöpäivänä	11
4.2 Kunnia- ja ansiomerkkien käyttö ulkovaltojen järjestämissä tilaisuuksissa	12
4.3 Kunnia- ja ansiomerkkien käyttö kansainvälisissä operaatioissa	12
4.4 Kunniamerkkien käyttö eräissä akateemisissa tilaisuuksissa	12
5 Kunniamerkkien kantaminen siviilipuvuissa	13
5.1 Tumma puku kunniamerkein	13
5.2 Kunnia- ja ansiomerkit naisten juhlapuvussa	13
5.3 Kunniamerkitunnuksen käyttö	13
6 Kadonneet ja vaurioituneet kunniamerkit	14
7 Vainajan kunniamerkit	14

1 Yleistä

Tällä normilla määrätään kunniamerkkien kantamisesta suomalaisissa sotilaspuvussa ja puolustusvoimien virkapuvussa. Sotilaspukujen osalta tämä määräys koskee kaikkia sotilaspukuja kantavia (kantahenkilökunta, reserviläiset ja varusmiehet).

Suomalaiseen kunniamerkkikulttuuriin ja sotilaspukuun ei kuulu koris- tautuminen. Sotilas- ja virkapuvussa käytetään vain tässä asiakirjassa lueteltuja kunnia- ja ansiomerkkejä jäljempänä määrätyllä tavalla.

Puolustusvoimien henkilöstön esiintyessä siviilipuvussa puolustusvoimien omissa tilaisuuksissa tai edustaessa puolustusvoimia muiden järjestämissä tilaisuuksissa kannetaan siviilipuvuissa tämän normin kohdan 1 mukaisia kunnia- ja ansiomerkkejä. Näitä kunnia- ja ansiomerkkejä kannetaan eri siviilipuvuissa Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien kunniamerkkioppaan mukaisesti.

2 Kannettavat kunnia- ja ansiomerkit

Sotilas- ja virkapuvussa kannetaan kaikkia sodan ajan ansioista saatuja virallisia kunniamerkkejä. Rauhan ajan ansioista saaduista kunniamerkeistä kannetaan pääsääntöisesti vain korkeinta saman ritarikunnan tai muun myöntäjätahon myöntämää kunnia- tai ansiomerkkiä.

Yleisperiaatteena on, että kotimaiset kunniamerkit kannetaan aina ennen ulkomaisia ja sodan ajan ansioista myönnetyt ennen rauhan ajan ansioista saatuja.

Puolustusvoimien ja suomalaisen sotilaspuvun arvostuksen ylläpitämiseksi tulee kunnia- ja ansiomerkkien kantamisessa virallisten määräysten lisäksi ottaa huomioon tilaisuuden luonne ja kohteliaisuusperiaate.

2.1 Viralliset kotimaiset kunniamerkit

Sotilas- ja virkapuvussa kannetaan virallisia kotimaisia kunniamerkkejä. Virallisen kunniamerkin antaa tasavallan presidentti tai se annetaan hänen nimissään tai muuten valtiovallan puolesta. Viralliset kunniamerkit on lueteltu arvojärjestyksessä liitteessä 1.

Suomen kolme virallista ritarikuntaa ovat:

- Vapaudenristin ritarikunta (VR),
- Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunta (SVR) ja
- Suomen Leijonan ritarikunta (SL).

Tasavallan presidentti on näiden ritarikuntien suurmestari.

Saman ritarikunnan rauhan ajan ansioista saaduista kunniamerkeistä kannetaan vain korkeinta saatua, seuraavin vakiintunein poikkeuksin:

- Suomen Valkoisen Ruusun ja Suomen Leijonan ritarikuntien ansioristejä ja mitaleita sekä Suomen Leijonan Pro Finlandia -mitalia ja ritarimerkkejä miekkoineen ja solkineen voidaan kantaa yhdessä saman ritarikunnan korkeamman kunniamerkin kanssa
- Pro Finlandia -mitalia ja Suomen Valkoisen Ruusun ritarikunnan mitaleja voidaan kantaa samanaikaisesti kyseisten ritarikuntien korkeampien kunniamerkkien kanssa.

Muiden kuin virallisten ritarikuntien kunniamerkeistä kannetaan sotilas- ja virkapuvussa vain korkeinta saatua saman tahon myöntämää ansioristiä ja -mitalia, esimerkiksi vain korkeinta saatua väestönsuojelun ansiomitalia.

Talvi- ja jatkosodan muistoristeistä kannetaan sotilas- ja virkapuvussa enintään yhtä talvi- ja kahta jatkosodan muistoristiä sekä yhtä Lapin sodan muistoristiä.

2.2 Puoliviralliset kunniamerkit

Puolivirallisia kunnia- ja ansiomerkkejä voidaan kantaa vain myöntäneen tahon omissa juhlatilaisuuksissa ainoastaan juhla- ja paraatipuvussa. Puolivirallisia kunniamerkkejä ei saa ommella kiinni muihin kunniamerkkeihin.

Puolivirallisten kunnia- ja ansiomerkkien nauhoja ei kanneta palvelupuvun kunniamerkinauhalaatassa.

Puoliviralliset kunniamerkit on lueteltu liitteessä 2.

2.3 Maanpuolustusjärjestöjen ansiomerkit

Sotilas- ja virkapuvussa voidaan kantaa liitteen 3 kohdassa 1 lueteltujen maanpuolustusjärjestöjen ansioristejä ja -mitaleita kuten virallisia kunniamerkkejä. Jos henkilö on saanut samalta järjestöltä useampia ristejä tai mitaleita, hän kantaa niistä vain korkeinta saamaansa.

Edellisten lisäksi ja niiden jäljessä voidaan kantaa kahta ansioristiä tai -mitalia joltakin liitteen 3 kohdassa 2 luetelluista maanpuolustusjärjestöistä.

Muiden kuin liitteessä 3 mainittujen maanpuolustusjärjestöjen ansioristejä ja -mitaleita voidaan kantaa juhla- tai paraatipuvussa ainoastaan

ansiomerkin myöntäneen tahon, esimerkiksi joukko-osaston killan, omissa juhlatilaisuuksissa. Tällaisia ristiä tai mitalia ei saa kiinnittää muihin kunnia- ja ansiomerkkeihin, vaan sitä kannetaan muiden kunnia- ja ansiomerkkien jäljessä tai vaihtoehtoisesti muiden rinnassa kannettavien kunnia- ja ansiomerkkien tilalla.

2.4 Kansainvälisten järjestöjen mitalit

Kansainväliset järjestöt kuten Yhdistyneet kansakunnat (YK), Pohjois-Atlantin turvallisuusjärjestö (NATO) ja Euroopan unioni (EU) antavat yleensä kriisinhallinta- tai muussa operaatioissa moitteetta palvelleelle muistomitalin. Näiden lisäksi eräillä organisaatioilla on erillinen ansiomitali, esimerkiksi NATO:n ansiomitali (NATO Meritorious Service Medal), joka voidaan myöntää tehtävässä osoitetuista erityisistä ansioista.

Kansainvälisistä kriisinhallintaoperaatioista saatuja ansio- ja muistomitaleja voidaan kantaa kaikkien suomalaisten kunnia- ja ansiomerkkien jäljessä ennen ulkomaisia virallisia kunniamerkkejä. Ansiomitalit kannetaan ennen muistomitaleita. Kustakin operaatiosta voidaan kantaa vain yhtä muistomitalia, vaikka henkilö olisi saanut niitä useampia.

Muistomitaleista ensimmäisenä kannetaan kotimaista kansainvälisen palvelun muistomitalia ja sen jälkeen muistomitalit järjestyksessä YK, NATO ja EU. Kunkin kansainvälisen järjestön mitalien keskinäisen järjestyksen määrää operaation alkamisajankohta.

2.5 Ulkomaiset kunnia- ja ansiomerkit

Ulkomaisista kunnia- ja ansiomerkeistä kannetaan Suomen valtiokalenterissa lueteltujen ulkomaisten ritarikuntien (vast.) kunniamerkkejä. Liitteessä 4 on luettelo Valtiokalenterissa vuonna 2019 luetelluista ritarikunnista (vast.). Edellä mainittujen lisäksi ulkomaisille suomalaista sotilasansiomitalia ja kansainvälisen palvelun muistomitalia vastaaville mitalleille voidaan tapauskohtaisesti myöntää anomuksesta kanto-oikeus.

Ulkomaiset kunniamerkit kannetaan valtioiden ranskankielisten nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä kunniamerkkiluokittain. Kansainvälisenä sääntönä on, että saman luokan kunniamerkeistä sijoitetaan miekkoineen annetut ennen ilman miekkoja annettuja kunniamerkkejä. Kun on kyseessä saman maan eri ritarikuntien samanluokkaisista kunniamerkeistä, ratkaisee ritarikuntien ikäjärjestys.

Nimikirja-asetuksen 2 § edellyttää virallisten ulkomaisten kunniamerkkien kirjaamista nimikirjaan. Pääesikunnan henkilöstöosasto kirjaa keskitetysti ulkomaiset kunniamerkit nimikirjoihin.

Puolustusvoimissa palvelevan on anottava kantolupa ulkomaiselle kunniamerkilleen puolustusvoimien henkilöstöpäälliköltä liitteessä 5 olevan esimerkin mukaisesti. Anomus osoitetaan Pääesikunnan henkilöstöosastolle. Kunniamerkkiä voidaan kantaa vasta luvan myöntämisen jälkeen.

2.6 Joukko-osasto- ja perinneristit

Sotilas- ja virkapuvussa kannetaan korkeintaan yhtä joukko-osasto- tai perinneristiä normin ”Sotilaspuvussa ja virkapuvussa kannettavat merkit ja tunnukset” -normin mukaisesti.

3 Kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen sotilas- ja virkapuvuissa

Kunniamerkkejä, ansioristejä ja -mitaleita sekä kansainvälisten järjestöjen mitaleita käytetään vain paraati- ja juhlapuvuissa.

Palveluspuvussa käytetään kunniamerkinauhalaattoja.

Kunniamerkkejä, ansioristejä ja -mitaleita sekä kansainvälisten järjestöjen mitaleita tai kunniamerkinauhoja ei kiinnitetä sotilas- ja virkapukujen päällystakkeihin. Jokainen vastaa kunniamerkkiensä kiinnittämisestä sotilas- ja virkapukuunsa omatoimisesti.

3.1 Paraatipuku

3.1.1 Paraatipuku m/58, m/51 ja m/30

Paraatipuvussa (m/58, m/51 ja m/30) kannetaan suurristiä, rintatähtiä, komentajamerkkejä, nauhassa rintaan kiinnitettäviä kunniamerkkejä, ansioristejä ja -mitaleita sekä valtion virka-ansiomerkkiä seuraavasti:

Suurristit

- Suurristin nauha kulkee oikealta olalta viistoon vasemmalle kupeelle olkaimen alla (m/58, m/51).
- Jos henkilöllä on useampia suurristejä, kannetaan ylintä kotimaista nauhassa ja muut osoitetaan pelkästään rintatähdillä. Järjestys on ylhäältä alaspäin ja oikealta vasemmalle, kotimaiset aina ulkomaisen edellä.

Rintatähdet

- Rintatähti kiinnitetään rinnan vasemmalle puolelle virkatutkintomerkkin paikalle. Mikäli rintatähtiä on useampia, kiinnitetään ne paraatipukuun seuraavasti:
 - kaksi rintatähteä, joista ylempi on virkatutkintomerkkin paikalla x^1
 x^2
 - kolme rintatähteä, joista ylin on virkatutkintomerkkin paikalla x^1
 x^2 x^3
 - neljä rintatähteä, joista ylin on virkatutkintomerkkin paikalla x^1
 x^2 x^3
 x^4

Komentajamerkit

- Komentajamerkkien kaularistinauhat kulkevat paidankauluksen sisäpuolella.
- Samanaikaisesti voidaan kantaa enintään kahta (2) komentajamerkkiä. Kahta kaularistiä kannettaessa arvokkaampi asetetaan toisen päälle. Kotimaista komentajamerkkiä kannetaan arvostaan riippumatta ulkomaisen päällä.
- Ulkoilmatilaisuuksissa käytettäessä manttelia, jossa on ylänappi, pidetään ylänappi kiinni ja kaularisti nostetaan kaulusliepeen päälle. Käytettäessä päällystakkia, jossa ei ole ylänappia kaularistiä kannetaan näkyvillä. Tällöin kaulaliinaa ei käytetä.

Nauhassa rintaan kiinnitettävät alkuperäiskokoiset kunniamerkit

- Kunniamerkit kiinnitetään säädetyssä järjestyksessä rintaan vasemmalle puolelle yhteen riviin arvokkain lähimmäksi vartalon keskiviivaa ja samaan kiinnikkeeseen.
- Kiinnikkeen yläreuna ripustetaan vaakasuoraan noin 50 mm taskun yläreunan yläpuolelle tai vastaavaan paikkaan (m/30). Kunniamerkin keskikohta sijoittuu taskun napin kohdalle.
- Jos kunniamerkkejä on niin monta, etteivät niiden nauhat mahdu vierekkäin, siirretään nauhoja oikealle siten, että nauhojen reunat limittäin peittävät toisensa siinä määrin kuin on tarpeellista. Korkeamman kunniamerkin nauhan reuna on tällöin aina alempiarvoisen päällä.
- Kiinnittämiseen käytettävä kiinnike ei saa näkyä nauhojen välistä tai ulkopuolelle.

Valtion virka-ansiomerkki

- Kiinnitetään kunniamerkkien yläpuolelle nauharivin keskelle.

- Jos kunniamerkkejä on vain yksi tai kaksi kappaletta, niin virka-ansiomerkki kiinnitetään samaan riviin heraldisesti vasemmalle puolelle.

3.1.2 Maastopuku paraatipukuna

Kunniamerkkien käytöstä maastopuvussa on paraatissa **käskettävä aina erikseen**. Maastopuvussa voidaan käskää käytettäväksi rinnassa kannettavia alkuperäiskokoisia kunniamerkkejä. Sen sijaan maastopuvussa ei käytetä suurristejä, rintatähtiä, kaularistejä, valtion virka-ansiomerkkiä tai surumerkkejä. Kunniamerkkejä ei kiinnitetä sotilaspuukujen päällystakkeihin.

3.2 Juhlapuku

Juhlapuvussa (m/87 ja m/30) kannetaan suurristiä, rintatähtiä, komentajamerkkejä, nauhassa rintaan kiinnitettäviä kunniamerkkejä ja valtion virka-ansiomerkkiä seuraavasti:

Suuristit

- Suuristin nauha kulkee oikealta olalta viistoon vasemmalle kupeelle takin ja liivin alla. Jos tasavallan presidentti tai vieraan valtion päämies on tilaisuudessa läsnä, suuristin nauha kulkee takin alla liivin päältä.
- Jos henkilöllä on useampia suurristejä, kannetaan ylintä kotimaista nauhassa ja muut osoitetaan pelkästään rintatähdillä. Järjestys on ylhäältä alaspäin ja oikealta vasemmalle, kotimaiset aina ulkomaisien edellä.

Rintatähdet

- Rintatähti kiinnitetään rinnan vasemmalle puolelle.
- Mikäli rintatähtiä on useampia, ne kiinnitetään juhlapukuun kuten paraatipukuun. Juhlapuvun mallin vuoksi suositellaan siinä kannettavan enintään kahta rintatähteä kerrallaan.

Komentajamerkit

- Komentajamerkkien kaularistinauhhat kulkevat frakkipaidassa kauluksen ja solmukkeeseen nauhan päällä.
- Samanaikaisesti voidaan kantaa enintään kahta komentajamerkkiä. Kahta kaularistiä kannettaessa arvokkaampi asetetaan toisen päälle.

- Kotimaista komentajamerkkiä kannetaan arvostaan riippumatta ulkomaista ylempänä.

Rintaan kiinnitettävät kunniamerkit

- Kannetaan **pienoiskunniamerkkejä tai** niiden sijaan **enintään kolmea (3) alkuperäiskokoista** kunniamerkkiä. Pienois-kunniamerkkirivistöstä ei tarvitse poistaa mahdollisia suurristejä ja komentajamerkkejä, vaikka niitä kannetaankin alkuperäiskokoisina.
- Kunniamerkit ripustetaan vaakasuoraan takin käänteeseen päälle ja kunniamerkkien yläreuna on noin 2 cm takin kauluksen ja rintakäänteeseen välin alapuolella.

Valtion virka-ansiomerkki

- Kannetaan kuten paraatipuvussa.

3.3 Pieni juhlapuku

Pienessä juhlapuvussa (m/87 ja m/30) kannetaan **ainoastaan** rintaan kiinnitettäviä **pienoiskunniamerkkejä** vastaavalla paikalla kuin juhlapuvussa. Pienois-kunniamerkkirivistöön kuuluvat myös saatujen suurristien ja komentajamerkkien pienois-kunniamerkit.

Pienessä juhlapuvussa (m/87 ja m/30) **ei käytetä** suurristejä, rintatähtiä, komentajamerkkejä, rintaan kiinnitettäviä alkuperäiskokoisia kunniamerkkejä, kunniamerkinauhalaattoja eikä valtion virka-ansiomerkkiä.

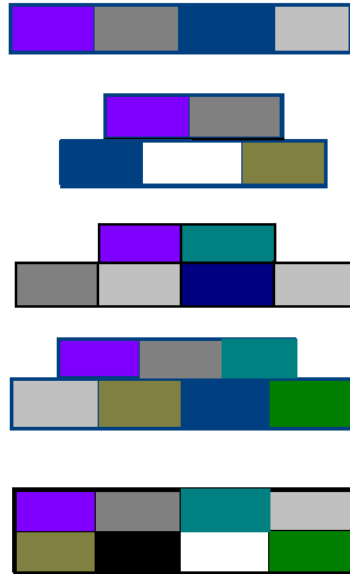
3.4 Palveluspuku

Palveluspuvussa kannetaan vain kunniamerkinauhalaattoja. Kunniamerkinauhalaatat kiinnitetään 10 mm korkeaan nauhariviin siten, että nauhojen reunat eivät peitä toisiaan.

Nauhalaatan alareuna kiinnitetään 5 mm vasemman rintataskun yläpuolelle, laattojen keskilinja taskun keskilinjan kohdalle. Arvojärjestys luetaan vartalon keskiviivasta ulospäin ja lisäksi ylhäältä alaspäin, mikäli nauhat eivät mahdu yhteen riviin.

Yhteen solkeen voidaan kiinnittää enintään neljä nauhalaattaa. Jos henkilöllä on viisi nauhalaattaa, kiinnitetään ne kahteen solkeen, ylempään kaksi ja alempaan kolme. Kuusi kunniamerkinauhalaattaa kiinnitetään vastaavasti kahteen solkeen, ylempään kaksi ja alempaan neljä.

Esimerkkejä kunniamerkinauhalaatoista:

3.5 Kevyt palveluspuku

Kevyessä palveluspuvussa ei kanneta kunniamerkkejä eikä kunniamerkinauhalaattoja.

3.6 Varusmiesten loma- ja paraatipuku

Varusmiehen loma- ja paraatipuvussa kannetaan vain alkuperäiskokoisia kunniamerkkejä käytettäessä asua paraatipukuna paraatissa, kun kunniamerkkien kantamisesta maastopuvussa on käsketty (kohta 2.1).

4 Kunnia- ja ansiomerkkien käyttö eräissä tilanteissa

4.1 Kunnia- ja ansiomerkkin kantaminen myöntöpäivänä

Rinnassa kannettavaa kunniamerkkiä voidaan myöntöpäivänä kantaa erillään muista rinnassa kannettavista kunniamerkeistä takin (esim. m/87, m/58, m/51 ja m/30) käänteen päällä.

Suurristejä, rintatähtiä ja komentajamerkkejä kannetaan myöntöpäivänä ohjeistuksen mukaisesti.

4.2 Kunnia- ja ansiomerkkien käyttö ulkovaltojen järjestämässä tilaisuuksissa

Ulkovaltojen edustustojen (vast.) järjestämässä tilaisuuksissa juhla- tai paraatipuvussa suositellaan käytettävän ulkomaisista kunniamerkeistä vain tilaisuuden järjestävän valtion kaularistejä ja rintatähtiä. Jos henkilöllä on suomalaisten ritarikuntien kaularistejä ja rintatähtiä, tulee niitä kantaa yhdessä tilaisuuden järjestävän valtion kaularistien ja rintatähtien rinnalla näitä korkea-arvoisempina. Menettely on voimassa myös ulkomailla virallisten vierailujen yhteydessä.

4.3 Kunnia- ja ansiomerkkien käyttö kansainvälisissä operaatioissa

Kansainvälisissä kriisinhallintaoperaatioissa kannetaan tämän normin mukaisia kunnia- ja ansiomerkkejä. Näitä kannetaan pääsääntöisesti kuten kotimaassakin, seuraavin mahdollisin poikkeuksin:

- Suomalaisen joukon komentaja voi käskää mitaliparaateissa kunnia- ja ansiomerkkejä käytettävän tästä normista poikkeavasti.
- Kunniamerkinauhalaattoja voidaan käyttää maastopukuun kuuluvassa paitapuserossa edustettaessa suomalaista joukkoa tilaisuudessa, joka edellyttäisi kotimaassa palveluspuvun käyttöä.
- Edustettaessa suomalaista joukkoa virallisessa tilaisuudessa voidaan kunnia- ja ansiomerkkejä käyttää järjestävän tahon edellyttämällä tavalla.
- Kunniamerkinauhalaattoja voidaan käyttää palvelusvapaamatkoilla maastopukuun kuuluvassa paitapuserossa.

4.4 Kunniamerkkien käyttö eräissä akateemisissa tilaisuuksissa

Järjestävä korkeakoulu (vast.) antaa aina akateemisten juhlatilaisuuksien tarkat pukeutumisohjeet.

Väitöstilaisuudessa väittelijänä, vastaväittäjänä tai kustoksena toimivat sotilaat pukeutuvat juhlapukuun ilman kunniamerkkejä, mutta käyttävät kuitenkin juhlapuvussa mustaa vyöliiviä. Väitöstilaisuudessa yleisönä olevat sotilaat pukeutuvat palveluspukuun. Iltatilaisuudessa, karonkassa juhlapuvun musta vyöliivi vaihdetaan valkeaan, mikäli paikalla on naisia. Kunniamerkkejä ei käytetä.

Promootiossa promovoitavana oleva sotilas käyttää juhlapukua kunniamerkein.

5 Kunniamerkkien kantaminen siviilipuvuissa

Sotilas- ja virkapukujen sekä siviilipukujen rinnasteisuus on määritelty Pääesikunnan logistiikkaosaston normissa PVHSM HPALV 002 - PELOGOS - Puolustusvoimien sotilaspukujen käyttömääräykset.

Ritarikuntien kunniamerkkioppaassa määritetään kunnia- ja ansiomerkkien kantaminen eri siviilipuvuissa. Lisätietoja saa ritarikuntien julkaisemasta kunniamerkkioppaasta, pienoiskunniamerkit ja niiden käyttöohjeesta tai ritarikuntien kotisivuilta www.ritarikunnat.fi.

5.1 Tumma puku kunniamerkein

Mikäli tummaa pukua käytetään juhla-asuna, voidaan siinä kantaa yhtä komentajamerkin kaularistiä sekä rintakunniamerkkejä ja tilaisuudesta riippuen yksityisiä rinnassa kannettavia ansiomerkkejä. Suurristin nauhaa ei kanneta tummassa puvussa. Suurristin ja I luokan komentaja voivat käyttää pelkkää yhtä rintatähteä.

5.2 Kunnia- ja ansiomerkit naisten juhlapuvussa

Frakkia, smokkia ja tummaa pukua (kunniamerkein) vastaavassa juhlapuvussa naiset kantavat kunniamerkkejä samojen pääperiaatteiden mukaisesti. Rinnassa kannettavat kunniamerkit kiinnitetään samalle korkeudelle kuin miesten puvussa. Komentajamerkki kannetaan rusettinauhassa näiden yläpuolella. Puvun muodon, mallin ja materiaalin vuoksi naiset voivat käyttää kunniamerkkejään pienoiskoossa myös miesten tummaa pukua kunniamerkein vastaavassa asussa.

5.3 Kunniamerkkitunnuksen käyttö

Puvun vasemman takinkäänteen napinreiässä suositellaan käytettävän kunniamerkkitunnusta. Sen värit ja muoto ilmaisevat kunniamerkin luokan ja ritarikunnan. Kerrallaan käytetään vain yhtä, tilaisuuteen parhaiten sopivaa, kunniamerkkitunnusta.

Kunniamerkkitunnusta voidaan kantaa myös smokissa. Naiset kantavat sitä puvussaan vastaavalla paikalla.

6 Kadonneet ja vaurioituneet kunniamerkit

Kunnia- tai ansiomerkin kadotessa tai vaurioituessa korjauskelvottomaksi henkilön tulee kääntyä kunnia- tai ansiomerkin myöntäneen tahon puoleen.

Ritarikuntien kunniamerkin tilalle henkilö pyytää ritarikunnilta oikeutta saada hankkia korvaavan kunniamerkin. Kunniamerkit ovat henkilökohtaisia tunnustuksia. Korvaavan kunniamerkin hankintaoikeus voidaan myöntää vain kunniamerkin saaneelle henkilölle itselleen.

7 Vainajan kunniamerkit

Sotilaallisin kunnianosoituksin järjestettävissä hautajaisissa vainajan kunniamerkit asetetaan esille Yleisen palvelusohjesäännön mukaisesti. Kunniamerkkityynyyn asetetaan pääsääntöisesti ne kunniamerkit, joita vainaja on itse käyttänyt. Pienoiskunniamerkkejä ja vioittuneita kunniamerkkejä ei laiteta kunniamerkkitynyille.

Kunniamerkit sijoitetaan kunniamerkkitynyille seuraavan yleisperiaatteen mukaisesti: keskelle alkuperäiskokoisten kunniamerkkien ripa, vasemmalle ylös (kirkkokansasta päin katsottuna) korkein kunniamerkki ja oikealle ylös seuraavaksi korkein kunniamerkki. Mikäli kunniamerkkejä on paljon, sijoitetaan kunniamerkit useammalle tyynyille.

Vainajan kunniamerkit tulee taltioida vainajaa ja hänen elämäntyötään kunnioittavalla tavalla. Kunniamerkkien jakaminen perillisten kesken tai asettaminen myyntiin ei ole yleisten hyvien tapojen mukaista eikä siten suotavaa.

Suomalaisten ritarikuntien kunniamerkkejä ei tarvitse palauttaa henkilön kuoleman jälkeen ritarikunnille. Ulkomaisten kunniamerkkien osalta toimitaan kunniamerkin myöntäneen ritarikunnan ohjeistusten ja määräysten mukaisesti.

Puolustusvoimien henkilöstöpäällikkö

Kenraaliluutnantti

Ilkka Korkiamäki

Komentopäällikkö

Prikaatikenraali

Kim Mattsson

LIITTEET

JAKELU

PE
PE-JOHTO
PVJJK
PVLOGLE
PVPALVK
PVTIEDL
PVTUTKL
MPKK
MAAVE
MERIVE
ILMAVE
Pv joukko-osastot
Kenraalit ja amiraalit reservissä
Tasavallan Presidentin Kanslia
Vapaudenristin ritarikunta
Ritarikuntien kanslia

TIEDOKSI

Puolustusministeriö
RVLE